

UTICAJ KALCIZACIJE I ĐUBRENJA NA PRINOS I ISKORIŠĆAVANJE AZOTA I FOSFORA BILJKAMA JEČMA NA ZEMLJIŠTU TIP A PSEUDOGLEJ

Miodrag Jelić¹, Jelena Milivojević², Vera Đekić², Aleksandar Paunović³,
Milomirka Madić³, Goran Dugalić³

Izvod: U radu su prikazani rezultati proučavanja uticaja kalcizacije i đubrenja na prinos i iskorišćavanje azota i fosfora ispitivanim genotipovima ozimog ječma na zemljištu niske pH vrednosti tipa pseudoglej. Trogodišnja istraživanja su izvedena u lokalitetu Kraljeva na imanju Srednje poljoprivredno-hemijske škole "dr Đorđe Radić". Dobijeni rezultati su pokazali da je najveći ekekat na prinos i koeficijent iskorišćavanja N i P₂O₅ iz đubriva ostvaren kombinovanom upotrebom NPK, krečnog i stajskog đubriva (80 kg N ha⁻¹, 100 kg P₂O₅ ha⁻¹, 80 kg K₂O ha⁻¹ + 5.0 t CaCO₃ ha⁻¹ + 20 t ha⁻¹ stajnjaka). Na osnovu proučavanih parametara sorta ozimog ječma NS 565 je bila tolerantnija na nepovoljne hemijske karakteristike zemljišta (niska pH, nizak sadržaj P₂O₅ i visok sadržaj mobilnog Al) i može se preporučiti kao pogodan genotip za proizvodnju ječma na kiselim zemljištima, naročito posle njihove kalcizacije.

Ključne reči: azot, đubrenje, fosfor, ječam, kalcizacija, pseudoglej

Uvod

Pseudoglej je zemljište ekstremno kisele reakcije, male produktivne sposobnosti i veoma nepovoljnih fizičkih, hemijskih i mikrobioloških osobina. Niska pH vrednost i prisustvo povećanog sadržaja mobilnog aluminijuma je ograničavajući faktor proizvodnje na ovom tipu zemljišta. Niska plodnost ovog zemljišta rezultat je loših fizičko-mehaničkih, toplotnih i vodno-vazdušnih osobina (Dugalić, 1998). Otuda je, proizvodnja ozimog ječma na kiselim zemljištima tipa pseudoglej niska, nestabilna i ekonomski neisplativa.

Praktično smanjenje kiselosti zemljišta i Al toksičnosti u cilju povećanja prinosa, kao i efikasnosti iskorišćavanja hraniva iz unetih đubriva ostvaruje se primenom Ca melioranata kao što su kreč, gips, fosfogips itd. Pozitivne efekte upotrebe ovih melioranata na smanjenje Al toksičnosti kiselih zemljišta pri gajenju različitih useva iznosili su brojni autori (Chimdi et al., 2012; Kovačević et al., 2010).

¹ Univerzitet u Prištini-Kosovskoj Mitrovici, Poljoprivredni fakultet u Lešku, Kopaonička bb, 38219 Lešak, Srbija (miodragjelic@yahoo.com)

² Centar za strna žita Kragujevac, Save Kovačevića 31, 34000 Kragujevac, Srbija (ivanmaja@ikg.ac.rs)

³ Univerzitet u Kragujevcu, Agronomski fakultet u Čačku, Cara Dušana 34, 32000 Čačak, Srbija (acopa@kg.ac.rs)

CIP- Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

63(082)

60(082)

**САВЕТОВАЊЕ О БИОТЕХНОЛОГИЈИ са
међународним учешћем (19, 2014, ЧАЧАК)**

**ЗБОРНИК РАДОВА, 19 САВЕТОВАЊЕ О БИОТЕХНОЛОГИЈИ,
ЧАЧАК, 07-08. март 2014. године: (организатор
Агрономски факултет, Чачак)-Чачак: Агрономски
факултет, 2014 ()- страна 535, илустр.: 24цм.**

**Тираж: 150. Напомена и библиографске референце уз
текст. – Библиографија уз сваки рад. – Abstracts.**

ISBN 978-86-87611-31-3

**1. Агрономски факултет (Чачак)
А) Пољопривреда – Зборници б)
COBISS.SR-ID**